

Behandeling Programmabegroting 2020-2023 Roerdalen, eerste termijn

Dit is de reactie van het college in eerste termijn.

We constateren dat de meeste raadsfracties overwegend positief reageren op de begroting. Ze herkennen zich in de voorgenomen doelen en acties. Uiteraard worden er kritische kanttekeningen geplaatst en plaatst iedere fractie eigen accenten.

De VVD geeft aan dat acties niet onafhankelijk van elkaar gezien mogen worden. Dat is juist. We werken immers vanuit een integrale benadering en willen die versterken. De veronderstelling dat acties niet uitvoerbaar zijn delen wij niet. We presenteren een realistische begroting. De acties die zijn opgenomen zijn uitvoerbaar als de raad met het vaststellen van de begroting de benodigde middelen beschikbaar stelt.

Iedere portefeuillehouder volgt de opbouw van de programmabegroting en zal ingaan op de inbreng en vragen van de raadsfracties in eerste termijn.

Portefeuillehouder Eugenie Cuijpers

Roerdalen is een sterke en zelfstandige gemeente. Daar mogen we trots op zijn. We doen in Roerdalen de dingen samen en kijken naar elkaar om. Iedereen is weliswaar verantwoordelijk voor zijn eigen leven, maar daar waar het niet lukt, biedt de gemeente hulp en een vangnet. Dat is onze kracht.

Dit uit zich ook in deze meerjarenbegroting. Die stelt ons nog altijd voor grote uitdagingen, vooral binnen het sociaal domein. Het lukt ons nog altijd niet om met de inkomsten van het Rijk rond te komen. Er is dan ook noodzaak om de aanpak van het sociaal domein aan te scherpen. We richten ons dan ook onderdelen waar onze invloed het grootste is. Dat betekent op dit moment een twee sporen beleid: gerichte innovatie en preventie in combinatie met een financiële taakstelling.

Dit doen we vanuit de visie dat er een steeds groter wordende groep kwetsbaren met een samenspel van problemen op het gebied van gezondheid, werk en inkomen, opvoeden en laaggeletterdheid is. Ook is er een kleine groep ouderen en alleenstaanden die niet zelfredzaam is. Wij ondersteunen deze kwetsbare inwoners van Roerdalen vanuit de visie positieve gezondheid.

Positieve gezondheid gaat ervan uit dat mensen zelf verantwoordelijk zijn, maar dat zij met hulp hun weerbaarheid in kwetsbare situaties kunnen versterken. Daarnaast vergroten wij de inzet op preventie en preventieve maatregelen en vroegtijdig signaleren.

Programma 1 Krachtige dorpen

Programma 2 Participatie, ondersteuning en zorg.

Programma 1 Krachtige dorpen geeft invulling aan de sociale samenhang en leefbaarheid en programma 2 gaat over mensen met een hulpvraag.

Komende jaren staan in het teken van ontschotting. De uitkering voor het sociaal domein wordt in een geldstroom uitgekeerd via het gemeentefonds. We gaan steeds meer uit van een totaalpakket op basis van maatwerk. Vandaar dat we programma 1 en 2 steeds meer als een geheel zien.

Roerstreek Lokaal en Democraten Roerdalen geven aan dat de zorg is versnipperd, streven we nog altijd naar 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur?

We zien dat de verkokering in het sociaal domein nog altijd niet geheel is doorbroken. Toch streven we ernaar. Wij sturen zoveel mogelijk aan op het principe 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur. Bij het CJG gaat dit goed en we vertalen dit zo ook door naar het sociaal team. Op dit moment werken we aan een andere aanpak van het sociaal team (voorheen sociaal wijkteam). We zijn de gesubsidieerde instellingen (MEE, AMW, CJG, Proteïon, de Zorggroep en Menswel) aan het samensmeden tot 1 team. De aanpak is integraal, laagdrempelig en passend.

Het sociaal team gaat bestaan uit vaste medewerkers. WMO-en participatieconsulenten en medewerkers van de partnerorganisaties maken deel uit van het team. Deze medewerkers werken volledig voor het sociaal team. Wij als gemeente zijn opdrachtgever en monitoren via voortgangsgesprekken. Het is heel belangrijk dat het team zich zelf gaat promoten door zichtbaar te zijn voor onze inwoners. Verder is het aan ons om er voor te zorgen dat er bekendheid is bij huisartsen en andere specialisten zodat zij sneller doorverwijzen naar het sociale team. Verder blijven we alle communicatiemiddelen inzetten: flyers, huis aan huisberichten, bezoeken van leden van het sociaal team aan huiskamers, bijeenkomsten bij ouderenverenigingen etc. Kortom we benutten alle kansen om het sociaal team bekend te maken.

CDA merkt op dat er weinig meetbare resultaten worden behaald in het sociaal domein. In de regio zijn we aan de slag met data en trends. Het is belangrijk om aanvullend onderzoek te doen en op zoek te gaan naar achterliggende oorzaken van cijfermatige trends en die met de betrokkenen te bespreken en vragen te stellen aan cliënten en inwoners. Maar het blijft een feit dat de vraag naar hulp moeilijk voorspelbaar is en varieert. En dit is in alle drie de domeinen zo. Het beleidskader sociaal domein dat op 18 december 2019 aan u wordt voorgelegd, gaat uit van een aantal meetbare indicatoren.

RL! en Democraten Roerdalen maken zicht zorgen over de financiële beheersbaarheid van het sociaal domein. Die zorgen zijn bekend en komen ook iedere begrotingsbehandeling terug. We proberen er zoveel mogelijk grip op te krijgen. Dit doen we door regie te voeren. We brengen trends in beeld, experimenteren met pilots en passende hulp. We letten sterk op de kosten daar waar we er invloed op hebben en werken mee aan regionale betere specialistische hulp, zoveel mogelijk binnen de financiële kaders. Toch willen we benadrukken dat het financiële tekort niet betekent dat we grip verliezen. Het rijk heeft flink gekort in de zorg en dat in een tijd dat de zorgvraag toeneemt. We hopen binnen nu en 2 jaar een beter inzicht te hebben of de inkoop van de beter passende specialistische zorg binnen WMO en Jeugdzorg aan sluit bij de toenemende behoefte.

Lifeskills en leefstijlcoaching (VVD)

Met deze actie willen we bereiken dat onze burgers, jong en oud, die het nodig hebben, hulp krijgen bij het versterken van zelfregie. Hierbij willen we juist betutteling zoals de VVD het noemt voorkomen.

Voorbeeld: we willen graag bereiken dat kinderen en jongeren geleerd wordt te budgetteren en dat ze leren met geld om te gaan. Hierbij voorkomen we dat de risicjongeren onnodig

overheidssteun nodig hebben. En die lijn trekken we bijvoorbeeld door bij de positieve gezondheid.

Roerstreek Lokaal! vraagt naar onze inzet voor een rookvrije generatie. We liften mee op de landelijke campagnes en het is een van de aandachtspunten van de GGD.

De VVD stelde de vraag waarom er extra geld naar de GGD is gegaan. De extra kosten GGD komen door een hogere bijdrage aan de veiligheidsregio Limburg-Noord. Dit is het gevolg van hogere kosten voor loonstijgingen, materiële kostenstijging 2020, aanvulling weerstandsvermogen en nieuw beleid dat de gehele Veiligheidsregio aangaat en niet alleen GGD.

Verder is er minder geld uitgegeven aan het programma positieve gezondheid. Door in onze aanpak tegelijkertijd in te zetten op armoede en gezondheid hebben we geld bespaard. Daarnaast hebben we de afgelopen twee jaar gemerkt dat positieve gezondheid een beweging is die in gang gezet moet worden. Hierbij is van belang dat inwoners zelf aan de slag gaan. Voor die primaire beweging is geen geld nodig. Wel is geld nodig om te faciliteren. Denk daarbij aan het organiseren van bijeenkomsten, de activiteiten van bijvoorbeeld Happy fit en communicatie. Wij zijn het met u eens dat alleen een dorpsbijeenkomst niet volstaat. Daarom werken we nu ook met sleutelfiguren; betrokken inwoners die al een aantal activiteiten hebben georganiseerd. We delen uw mening dat de voorwaarden van de gemeente altijd duidelijk moet zijn.

Seniorenbeleid (Ons Roerdalen)

In het beleidskader 2020-2028 (in decemberraad ter besluitvorming) is het ouderenbeleid deels integraal meegenomen.

Verder nemen we Seniorenbeleid mee in de gezondheidsnota die in het tweede kwartaal van 2020 wordt aangeboden. Dat betekent inderdaad een vertraging. We hebben u in de RIB van 11 juni 2019 geïnformeerd dat dit in het eerste kwartaal zou zijn. Maar ook dit blijkt niet haalbaar omdat de landelijk nota pas in maart 2020 verschijnt. We vinden het belangrijk dat ons beleid aansluit op de landelijke gezondheidsnota 2020-2023.

De ontwikkeling van pensioenen is een landelijke ontwikkeling. We gaan daar als gemeente niet apart op inzetten, zoals Ons Roerdalen vraagt.

Kinderraad/ armoede bij kinderen (PVDA)

We besteden op verschillende manieren aandacht aan armoede bij kinderen. De kinderraad is een middel om het thema armoede bespreekbaar te maken met kinderen en op te halen hoe we zorg voor kinderen en ouders in armoede kunnen organiseren. Via de kinderraad worden kinderen geconsulteerd bij gemeentelijk armoedebeleid. Stichting leergeld, Jeugdfonds sport en Jeugdfonds cultuur zetten er voornamelijk op in dat kinderen kunnen meedoen, door bijvoorbeeld contributie van verenigingen te betalen.

Ons Roerdalen is verbaasd dat de basisscholen geen gebruik hebben gemaakt van de provinciale subsidie voor grensoverschrijdend leren. We hebben deze mogelijkheid onder de aandacht gebracht. Het was aan de scholen zelf om hier aanspraak op te maken.

RL! en VVD hebben vragen over de pilot Orthopedagogen. Deze pilot heeft in schooljaar 2018-2019 plaatsgevonden. Er is geld beschikbaar gesteld voor één schooljaar. Dat betekende dat deze pilot in juli 2019 geëvalueerd is. Uit de evaluatie is gebleken dat de pilot zeer succesvol is geweest. Dit is een constatering geweest van de Stichting Swalm en Roer en de gemeente Roerdalen.

Er zijn twee orthopedagogen actief geweest op vijf scholen. We zien een beweging ontstaan waarin zorgelijke signalen of problemen van kinderen eerder gezien worden. De expertise van de leerkrachten is vergroot en ze worden ontlast door de orthopedagogen. Ten slotte zijn scholen, onderwijs- en jeugdorganisaties op initiatief van de orthopedagoog bij elkaar gekomen en dit heeft geleid tot een gesprek over ondersteuningsstructuur in de scholen en concrete verbeterpunten. We zijn met het schoolbestuur in gesprek hoe we deze pilot verder willen voortzetten in de toekomst. Het gesprek gaat nu over gedeelde bekostiging. Dus niet zoals afgelopen jaar, alle kosten voor gemeente Roerdalen. Maar er is wel een akkoord nodig in deze begroting voor voortgang.

Tot slot attenderen we alle fracties op een brochure die binnenkort bij alle raads- en commissieleden op de deurmat valt. Deze brochure geeft een goed beeld over de ontwikkelingen van de Jeugdhulp van Roerdalen vanaf 2015.

Programma 4 Economie, natuur, toerisme, cultuur en duurzaamheid.

Ons Roerdalen vraagt hoe we omgaan met de aangekondigde stikstofmaatregelen? We hebben hier te maken met alle activiteiten waarbij stikstof vrijkomt. Voor niet-onherroepelijk omgevingsvergunningen (voor bouwen, gebruik of andere activiteiten) geldt dat deze opnieuw beoordeeld moeten worden met de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in het achterhoofd. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt er bekeken of er mogelijk significante gevolgen zijn voor een Natura 2000 gebied. Vervolgens wordt bekeken of eventuele negatieve effecten gesaldeerd of gecompenseerd kunnen worden.

Portefeuillehouder Jan den Teuling

Ons Roerdalen geeft aan vanaf deze begroting vanuit het adagium 'van onder op' te willen acteren en vraagt het ons iedere beleidsnotitie vanuit een visie op te stellen en de inwoners daarbij actief te betrekken. Ons is op dit moment onduidelijk of deze visie vooraf al dan niet door de raad geaccordeerd moet worden.

Wij zijn van mening dat wij vanuit het motto 'samen doen' al op de deze manier werken. Wij werken vanuit respect en gelijkwaardigheid intensief samen met onze inwoners, verenigingen, ondernemers en belangenbehartigers aan een 'andere overheid'. Dit doen wij vanuit onze kernwaarden en door de raad vastgestelde financiële kaders en niet vanuit door een in beton gegoten en (al dan niet) door de raad vastgestelde visies of vergezichten. Daarmee zouden we het bureaucratisch gehalte versterken en hebben we minder ruimte om in een dynamisch proces samen met inwoners een gecombineerd visie- en uitvoeringsdocument te ontwikkelen. Voor ons

gaan visie- en uitvoeringsdocument hand in hand. Wij willen 'het' vooral 'samen doen' en doen dit 'van onderop'.

Programma 1 Krachtige dorpen

We herkennen ons in de voorbeelden waarin verenigingen en inwoners worden gecompliceerd voor het feit dat zij in toenemende mate verantwoordelijkheid nemen. We zijn het met de VVD eens dat duidelijke kaders vooraf belangrijk zijn, zodat helder is wat inwoners en gemeente van elkaar mogen verwachten.

Op die manier hebben inwoners en verenigingen, ondersteunt door de ambtelijke organisatie, veel voorzieningen in stand kunnen houden. Er is dan ook al veel bereikt. Buiten de binnensportaccommodatie in Vlodrop en de dorpshuizen in Herkenbosch en Vlodrop is het accommodatiebeleid zoals wij dat in 2014 richtinggevend vast stelden bijna afgerond. Deze laatste eindjes pakken we nu op. We willen dit in de eerste helft van het nieuwe jaar afronden. Nu er veel duidelijk is kunnen we starten met de volgende stap in het proces en zullen we, zoals in deze raad afgesproken, ons richten op de buurt- en jeugdhuizen en de 2 buitenzwembaden. We zijn het eens met de stelling dat dit soort voorzieningen een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de dorpen, maar zijn gehouden aan de door de raad vastgestelde financiële kaders. Het nabije verleden heeft ons geleerd dat er heel veel mogelijk is. We gaan op dezelfde manier met de verenigingen en gebruikers in gesprek en willen gekomen tot gedeeld eigenaarschap. Zodat, binnen de door de raad vastgestelde financiële kaders, ook deze voorzieningen voor de dorpen behouden blijven.

Vanuit deze visie werken we met een vertegenwoordiging van de verenigingen aan ons subsidiestelsel. Subsidies zijn bedoeld om een gewenst maatschappelijk effect te bereiken en zo de leefbaarheid te bevorderen. Sterke verenigingen die, zoals wij constateren, in toenemende mate samenwerken – helpen ons deze leefbaarheid te bevorderen. Om die reden zijn we ook bereid subsidie te verstekken aan leden van verenigingen die niet in onze gemeente wonen.

We verbazen ons over de reactie van Ons Roerdalen over cliëntenparticipatie. Vooral omdat de inbreng van cliënten zeker is gesteld en het raadsvoorstel tot intrekking van de verordening cliëntenparticipatie unaniem is aangenomen.

Programma 2 Participatie, ondersteuning en zorg

Het aantal uitkeringsgerechtigden is als gevolg van een gunstige economische ontwikkeling sterk gedaald. Daarnaast zijn er mooie initiatieven (denk hierbij onder andere aan de voorzieningenwijzer) en worden ook in dit werkveld keukentafelgesprekken gevoerd die er toe moeten leiden dat de inkomenspositie van onze uitkeringsgerechtigden wordt versterkt.

Punt van aandacht en zorg is (en blijft) het signaleren van (verborgen) armoede. Verschillende fracties benoemen dit in hun reactie. Armoede is in onze gemeente gedefinieerd als een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Ondanks het feit dat we stevig hebben geïnvesteerd in het toegankelijk maken van de beschikbare voorzieningen hebben we deze groep onvoldoende bereikt. Om die reden willen we de voorzieningenwijzer via een spreekuur op andere (publieke) plaatsen (bijvoorbeeld de bibliotheek, een bijeenkomst van de ouderenvereniging) onder de aandacht brengen.

Een gebrek aan inkomen leidt, vooral bij ouderen, vaak tot eenzaamheid. Om die reden onderschrijven we de gedachte dat het sociaal team een belangrijke bijdrage kan leveren aan het bestrijden van verborgen armoede én eenzaamheid. Daarom wordt de consulent werk en inkomen opgenomen in het sociaal team en kan de zorgverlener in de thuissituatie direct reageren en door de inzet van een inkomensconsulent direct actie ondernemen.

In het woord 'verborgen' ligt opgesloten dat armoede en eenzaamheid niet altijd zichtbaar zijn. Daarbij komt dat dit onderwerp ook door hen die dit dagelijks ervaren niet gemakkelijk bespreekbaar wordt gemaakt. Mensen schamen zich om hulp te vragen. Wij willen dit doorbreken. Dit vraagt iets van onze consultants en de door ons ingeschakelde zorgprofessionals. Wij willen dat mensen in (potentiële) armoede in zowel formele als informele contacten op basis van de principes van positieve gezondheid en de omgekeerde toets als gelijkwaardig en met vertrouwen worden benaderd. We vinden het belangrijk om op deze manier de taboes rond armoede en eenzaamheid bespreekbaar te maken en blijven uitdragen dat in Roerdalen iedereen mee moet kunnen doen. Dat blijven we uitdragen. In ons beleid, in onze communicatie én in houding en gedrag. Met als doel de taboes te doorbreken en het bereik te vergroten onderzoeken we de mogelijkheden ervaringsdeskundigen uit deze doelgroep in te zetten.

De afgelopen jaren is het budget voor armoedebestrijding bij lange na niet gebruikt. Dit budget, de zogenaamde Kleinsma-gelden, is bedoeld voor het bestrijden van armoede voor kinderen van 0 tot 18 jaar. De afgelopen jaren hebben we o.a. door het voeren van maatwerkgesprekken bij (een ouder)gezinnen op dit gebied al veel bereikt. Alhoewel het bestrijden van armoede – ook in preventie en vroeg-signalering - speerpunt van beleid blijft hebben we er, ook al omdat we er van overtuigd zijn dat het beschikbare budget toereikend is, voor gekozen een deel van dit budget 'vrij te spelen'. Mocht blijken dat het resterende bedrag niet toereikend is (en daar gaan we niet vanuit) dan zullen we dit in de halfjaarrapportage melden.

Programma 4 Economie, natuur, toerisme, cultuur en duurzaamheid

In onze projecten rond het Elfenmeer en de Gouden Driehoek wordt de directe relatie tussen economie, toerisme en natuur (en dus ook duurzaamheid) duidelijk bevestigd. Wij kiezen heel nadrukkelijk voor een aanpak en plan waarin al deze elementen zijn geïntegreerd.

De VVD veronderstelt dat er sprake is van willekeur bij de actie 'ondernemers ondersteunen'. Dat is niet juist. Het klopt dat we een accent leggen op het gebied Meinweg-Herkenbosch-Vlodrop, maar we staan open voor initiatieven van ondernemers uit de hele gemeente. Het toetsingskader is onderdeel van de beleidsregel economie.

Wij zijn bereid het voorstel van de PvdA over 'geluksfietsen' onder de aandacht van ondernemers/Gastvrij Roerdalen – Wassenberg te brengen. We zijn wel van mening dat het ondernemer(s) moet(en) zijn die dit soort projecten 'trekken'.

In de regionale samenwerking zal er altijd een spanningsveld bestaan tussen lokale en regionale belangen. Een en ander neemt niet weg dat zowel de Strategische Investeringsagenda als het beleidskader werklocaties mooie voorbeelden zijn van resultaten in de regionale samenwerking.

Daarnaast wordt er op dit moment gewerkt aan het Keyport beleidsplan 2021 - 2025 en een meer concrete en (op basis van de Strategische Investeringsagenda) projectmatige invulling van SML. Vanzelfsprekend zullen wij u hierover nader informeren.

Programma 6 Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen

We zijn blij met de positieve reacties op onze plannen voor het groenonderhoud, biodiversiteit en ontwikkeling van onze buitendienst. Ons Roerdalen vraagt naar controle van zaadmengsels op giftige kruiden. Wij maken alleen gebruik van mengsels die bestaan uit 'veilige' kruiden.

Programma 7 Bestuur, organisatie en dienstverlening

Zoals de VVD terecht stelt is onze aandacht (vooral) gericht op het verder verbeteren van de door onze organisatie geleverde prestatie. De suggestie dat we dit doen omdat er te veel fout gaat en we niet in control zouden zijn onderschrijven we niet. We zijn nooit klaar, we willen iedere dag opnieuw kritisch zijn op onze eigen prestatie en die dagelijks verbeteren! Sterker nog. Fouten maken mag en wij vragen actief om feedback en kritiek. Ondanks het feit dat er altijd inwoners zullen zijn die niet tevreden, zijn wij van mening dat er al belangrijke stappen zijn gezet.

Roerstreek Lokaal! en Democraten Roerdalen staan stil bij het thema communicatie. Samen met de organisatie (i.c. de gemeentesecretaris) hebben we al heel concrete afspraken gemaakt onze prestatie en communicatiekracht verder te verbeteren. Zo is er onder andere extra aandacht geschonken aan het invoeren van heldere taal, gebruiken we het zaaksysteem en onze nieuwe telefooncentrale om te volgen of er ook wel adequaat (snel) wordt gereageerd (terug gebeld) en maken we op dit moment aanvullende afspraken met de MER als onze meest belangrijke partner in dienstverlening. Natuurlijk wijzen we ook Maasland, BsGW en andere samenwerkingspartners op hun verantwoordelijkheid in deze.

Daarnaast onderzoeken we, ook omdat ViaLimburg ophoudt te bestaan, de mogelijkheden om onze communicatiekracht verder te verbeteren. Niet alleen digitaal of via social media maar ook 'op papier'. We onderzoeken samen met de huidige parochiebladen de mogelijkheid om een gemeente brede communicatie te ontwikkelen met (achtergrond) informatie (ambtsberichten), verenigingsnieuws, activiteiten en evenementen in heel Roerdalen.

Democraten Roerdalen vraag aandacht voor het op peil houden van ons personeelsbestand. Dit heeft ook onze aandacht. In iedere organisatie is sprake van verloop. Het lukt ons over het algemeen goed om geschikt personeel te vinden en vast te houden.

Portefeuillehouder Monique de Boer

Programma 3 Veiligheid

Democraten Roerdalen merkt op dat het doel - dat inwoners zelf preventieve maatregelen treffen om te voorkomen dat ze slachtoffer worden van een misdrijf- voorbij is geschoten. Onze mening is dat het één het ander niet uitsluit. De politie neemt op dit punt zijn verantwoordelijkheid, maar inwoners kunnen zelf ook veel doen om hun veiligheid te verhogen. Wij blijven inzetten op het geven van voorlichting om inwoners op dit punt te faciliteren. Onze ervaring is positief. Steeds meer mensen willen actief een steentje bijdragen aan de veiligheid in hun wijk en zien dit net als wij, als een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Wij zullen alert blijven op het informeren van inwoners over de afloop van hun melding. Niet in alle gevallen valt er iets te melden of soms pas na het verstrijken van een hele lange tijd. Het signaal is echter belangrijk.

Met de BOA's zijn na de capaciteitsuitbreiding ook nieuwe afspraken gemaakt over zichtbaarheid op straat. BOA's reageren niet alleen op meldingen, maar zullen proactief op hotspots in de gemeente zichtbaar aanwezig zijn. Wij monitoren dit aan de hand van de tweewekelijkse BOA-rapportages en merken dat inwoners hier positief op reageren.

We zijn van mening dat er niet alleen aandacht voor daders moet zijn - om te voorkomen dat ze in herhaling vallen en schade aan de maatschappij aanrichten - maar ook voor slachtoffers. Slachtofferhulp speelt daarin een belangrijke rol. We bieden dit aan, maar slachtoffers moeten hiervan ook gebruik willen maken. We kunnen dit niet afdwingen.

Wij hebben goede nota genomen van het feit dat de VVD bereid is extra geld voor veiligheid beschikbaar te stellen. Dit jaar hebben we op dit punt al met de extra middelen die de raad vorig jaar beschikbaar heeft gesteld, uren kunnen opplussen. (Extra Boa-capaciteit en extra uren OOV) Wij zijn nu bezig met de uitvoering van beleid met die extra middelen. Mocht dit ontoereikend zijn om de taken uit te voeren, dan zullen wij daar op terugkomen. Dat is op dit moment nog niet aan de orde.

De PvdA informeert of er voldoende plaatsen zijn om iedereen die geestelijke gezondheidszorg nodig heeft op te kunnen vangen, als de nieuwe Wet Verplichte GGZ met ingang van 1 januari wordt ingevoerd. Wij weten op dit moment nog niet om hoeveel extra plaatsen dit zal gaan t.o.v. de nu geldende wet Bopz. Dit zal afhangen van het aantal meldingen dat wij krijgen. Gaandeweg de uitvoering van deze wet, zal ook evaluatie plaatsvinden en zal meer bekend worden.

Ons Roerdalen stelt, dat als inwoners vragen om snelheidscontroles in de wijk, het verkeershandhavingsteam altijd redenen heeft om dit níet te doen. Over het algemeen stelt het verkeershandhavingsteam dan, dat de weg niet is ingericht als 30 km weg (bv asfalt i.p.v. klinkers) en er niet de juiste snelheidsremmende maatregelen (bv drempels) door de gemeente zijn genomen. De politie hoeft dan volgens de hoofdofficier niet te handhaven, omdat de zaak uiteindelijk strafrechtelijk toch niet vervolgd gaat worden of strandt in het verdere juridische traject. Wij zijn het met u eens, dat wij de politie én het OM hierop moeten aanspreken, omdat het signaal dat hiervan uitgaat richting inwoners en weggebruikers niet wenselijk is. Dit punt is momenteel dan ook onderwerp van bespreking in de Driehoek Echt (OM, Burgemeesters en

politie), aan de hand van een aantal concrete recente voorbeelden. De praktijk in combinatie met het strafrecht is echter gecompliceerd. Wij kijken wat wél mogelijk is en komen hierop terug.

Portefeuillehouder Jan Smits

Programma 4 Economie, Natuur, Toerisme, Cultuur en Duurzaamheid.

Meerdere fracties snijden het onderwerp duurzaamheid aan. Ons Roerdalen maakt wederom de opmerking een visie te missen. Zoals in de raadsvergadering al aangegeven hebben we in afspraak met de raad een actieplan opgesteld. De naam zegt het al. Wij zijn niet van het schrijven van beleidsnotities en visies maar wil graag doen! In het Actieplan Duurzame Energie is een visie op hoofdlijnen opgenomen. Daarbij hangt de visie op Duurzame Energie zeer nauw samen met de Regionale Energie Strategie die in 2020 wordt opgesteld. In de RES worden de omvang en opgave bepaalt, evenals een inventarisatie van wat er al gebeurt en welke voortgang in de opgaven daarmee al is geboekt. Dit gebeurt via regionale en landelijke kengetallen. Met deze inzichten krijgen we concreet zicht op de stand van zaken en de restant opgave. Dat neemt niet weg dat we nu al aan de slag willen gaan met “no-regret” maatregelen die in het Actieplan zijn opgenomen. Het isoleren van gebouwen of het leggen van zonnepanelen zijn voorbeelden van maatregelen die een positieve bijdrage zullen leveren aan de transitie en andere toekomstige initiatieven of ontwikkelingen niet in de wielen zullen rijden. Het actieplan is een dynamisch stuk en zal gelet op toekomstige ontwikkelingen daar waar nodig aangepast worden. Indien uw raad de begroting goedkeurt wordt daarmee capaciteit gecreëerd die alle duurzaamheidsthema’s verder zal gaan uitwerken en ontwikkelen zo ook beleid op de diverse onderdelen waaronder windmolens, zonneparken en de eventuele inzet van onze gronden. Dit staat als zodanig ook beschreven in de projectenlijst zoals die in het actieplan is opgenomen. Alle ideeën en opmerkingen die in uw bijdragen worden geopperd zoals laadpalen, het plaatsen van laadpunten in lantaarnpalen, waterstof en stimuleringsfonds etc. zullen worden meegenomen bij de uitvoering van het actieplan. In antwoord op de vraag van de VVD bedoelen we met het extra inzetten op duurzaamheid dat het actieplan wordt opgepakt en uitgevoerd daar waar we in het verleden als gemeente geen middelen en capaciteit hadden om dat te doen.

We pakken de uitdaging aan en gaan aan de slag met o.a. als motto “goed voorbeeld doet volgen”. Het actieplan wordt “van onderop” uitgevoerd samen met onze inwoners en de coöperatie Duurzaam Roerdalen die als partij continue betrokken wordt bij ontwikkelingen. Regionaal zijn wij o.a. in overleg met de gemeenten uit Noord-en Midden Limburg voor het opstellen van een Regionale Energie Strategie.

De VVD stelt voor te willen investeren in windmolens aan of op zee. Uiteraard dragen windmolens op zee bij aan de (landelijke) klimaatdoelstellingen en aan het financiële rendement. Hierbij willen we opmerken dat “Wind op zee een separate opgave is. Dit betekent dat de doelstellingen die in de RES worden opgenomen hiermee niet verrekend kunnen worden. In de NOVI is aangegeven dat de zee zo maximaal mogelijk benut zal worden voor windenergie. En dat deze energie zoveel mogelijk aan zal landen bij de grote industriële clusters.” Als gemeente gaan we geen actief grondbeleid voeren met grote risico’s. Wel gaan we onderzoeken of wij met investeringen in bijvoorbeeld windmolens, reclamemasten of aankoop van extra landbouwgronden jaarlijks rendement kunnen genereren.

In het Actieplan is een thema “overig” opgenomen. Daarin is onder actie O4 “beleidsvoorbereidingen overige duurzaamheidsthema’s” ruimte opgenomen om aan onderwerpen zoals grondstoffen ge- en verbruik aandacht te schenken. Dit als reactie op een vraag van de VVD.

Democraten Roerdalen vraagt naar de stand van zaken met betrekking tot het zonnepark Montfort. De gemeente, provincie en Attero als eigenaar zijn in overleg om te komen tot een zonnepark. Attero is bezig de benodigde plannen verder uit te werken om vervolgens subsidie en vergunningen hiervoor aan te vragen. De coöperatie Duurzaamheid is daar waar nodig ondersteunend bezig. Naar verwachting zal medio 2020 hierover meer duidelijkheid zijn.

Wij delen de mening van de PvdA dat natuurontwikkeling kan bijdragen aan het halen van de klimaatdoelen.

Democraten Roerdalen vragen naar de stand van zaken van het fietspad aan de Rothenbacherweg. Deze ontwikkelingen worden gezien in het kader van een mogelijke doorstart van de Gouden Driehoek. Mogelijk dat door de aanleg van dit fietspad in een breder verband te zien cofinanciering vanuit de provincie haalbaar wordt. (wij verwijzen hierbij graag naar de beantwoording van de technische vragen vraag 35)

Het kavelruilproject ‘schil van Montfort’ is door de LLTB vooralsnog “on hold” gezet. Wat dit precies betekent voor de termijnen is nu nog niet bekend.

Ook is gevraagd om keuzes te maken bij het herijken van het gemeentelijk grondbeleid. Herijken van het grondbeleid, samen met een nieuwe ruilverkaveling, gaat in 2020 niet lukken. Diverse fracties vragen daarom om eerst in te zetten op een actualisatie van ons grondbeleid en daarbij ook rekening te houden met duurzaamheid en natuurontwikkeling.

Bij het tegengaan van verkrotting denken wij in eerste instantie niet direct aan financiële ondersteuning maar aan het actief benaderen en meedenken met potentiële initiatiefnemers. Er is vaker gevraagd naar de mogelijkheden om handhavend op te treden. Juridisch gezien is dit een lastig traject. Handhaving kan pas aan de orde zijn daar waar de openbare orde en veiligheid in het geding is. We denken wel actief mee met eigenaren van verkrotte panden om te komen tot een her-invulling of oplossing. Aan de her-invulling van Vrijkomende agrarische bebouwing besteden we aandacht in de Omgevingsvisie Roerdalen. Door de raad is unaniem een motie aangenomen die de haalbaarheid van een herstructureringsfonds moet onderzoeken. Daarmee geeft deze raad een signaal af dat financiële ondersteuning bij herstructureringsprojecten mogelijk zou kunnen zijn. Een herstructureringsfonds is er nog niet, wel zal komend jaar onderzocht worden of het Woningbouwcompensatiefonds hiermee kan worden uitgebreid.

Programma 5 Woonomgeving

Nagenoeg alle fracties gaan in op programma 5 onderdeel wonen. Het beleidsthema wonen is nog altijd een actueel thema. Er zijn diverse ontwikkelingen. In juli 2019 heeft uw raad de regionale structuurvisie vastgesteld. De beleidsregel “compensatie woningbouwinitiatieven” wordt momenteel in samenspraak met uw raad geëvalueerd. Besluitvorming is gepland in de raadsvergadering van december 2019. Nadat er over de beleidsregel besloten is maken we één lokaal uitvoeringskader volkshuisvesting, waarin alle lokale toetsingsinstrumenten zijn

opgenomen. Dat is inclusief een stappenplan om nieuwe woningbouwplannen te kunnen beoordelen en op welke wijze woningbouwcompensatie plaats kan vinden. Dit lokaal uitvoeringskader volkshuisvesting is in voorbereiding. Een belangrijke bouwsteen in het lokaal uitvoeringskader zijn de uitkomsten van het regionale woonwensen onderzoek. In Roerdalen is behoefte aan appartementen met lift en grondgebonden seniorenwoningen. Ook Tiny houses en woonwagens zullen een plaats krijgen in het lokale beleid. Het al dan niet bouwen van tijdelijke woningen past naadloos in het beleid zoals we dat nu voeren c.q. op aan het stellen zijn. Het “probleem” van wooneenheden en planvoorraad is met tijdelijke woningen minder urgent. We laten het aan de markt over om tijdelijke woningen evenals Tiny houses te bouwen. Vanuit de gemeente zijn hier geen belemmeringen.

Dat aanpassing van de woningvoorraad binnen afzienbare tijd alleen binnen de bestaande woningvoorraad gezocht kan worden, zoals de VVD stelt, delen wij niet. Er zijn meerdere manieren om te komen tot de juiste woningen. Herstructurering van de bestaande woningvoorraad is er één van. Daarnaast is nieuwbouw naar behoefte mogelijk. De planvoorraadlijst zal inderdaad (op termijn) afgebouwd moeten worden. Dit kan door het creëren van voorzienbaarheid.

Door nieuwbouwprojecten worden oude bestaande plannen commercieel minder interessant. Daarnaast zijn wij voornemens de start van plannen binnen een bepaalde termijn nog mogelijk maken, anders vervalt deze mogelijkheid. Een harde ingreep zoals de VVD voorstelt achten wij nog niet noodzakelijk. Een harde ingreep kan juridische en financiële consequenties hebben en als wij eerst voorzienbaarheid moeten creëren om de juridische en financiële consequenties te beperken kost dat ook veel tijd voordat we tot actie over kunnen gaan.

Bij het levensloopbestendig maken van woningen is het wat ons betreft vanzelfsprekend dat in de huidige tijd ook verduurzaming de aandacht krijgt.

Roerstreek Lokaal stelt de vraag of de starterslening kan worden verhoogd of verlengd. Een risico van het verhogen van de starterslening is dat dit een prijsopdrijvend effect heeft. Het gebruik van de starterslening gaan we opnieuw in beeld brengen. Eventuele verhoging gaan we nader onderzoeken.

Ons Roerdalen vraagt hoe onze woonwagendbewoners van onderop participeren. Momenteel wordt vanuit de provincie, in overleg met alle gemeenten, een behoefteonderzoek gehouden. Alle woonwagendbewoners en bekende spijtopanten (d.w.z. voormalige woonwagendbewoners die nu in een vaste woning wonen en terug willen naar een woonwagen) zijn uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek. Daarnaast zijn in onze gemeente gesprekken gestart met de woonwagendbewoners. We brengen alle locaties in beeld. Hierbij kijken we niet alleen naar woonbehoefte, maar integraal naar alle problematieken die zich voordoen. Die pakken we integraal aan. Wat ons betreft een mooi voorbeeld “van onderop”.

Ons Roerdalen geeft verder aan dat onze inwoners niet in aanmerking komen voor huurwoningen door het hanteren van vrije inschrijving die woningbouwverenigingen zouden hanteren. Deze stelling is niet juist. Woningzoekenden worden op basis van inschrijving geselecteerd waarbij de regel is dat wie het langst staat ingeschreven het 1^e aan de beurt komt. Alle coöperaties zijn aangesloten bij de site thuisinlimburg.nl. Via dit medium kunnen inwoners zich inschrijven. Zij

moeten vervolgens wel reageren als er een huis beschikbaar komt. Alleen de inschrijving is niet voldoende. Wij zullen binnenkort, in samenspraak met Wonen Limburg, de procedure nader toelichten. Ook kunnen we cijfermatig inzichtelijk maken of er, zoals Ons Roerdalen stelt, veel mensen “van buiten” komen. Momenteel zijn we nog aan het bekijken op welke manier we dat zullen doen.

Democraten Roerdalen vragen zich af of we als gemeente plek hebben voor de 319 nog te bouwen woningen zoals we die regionaal hebben afgesproken. De structuurvisie, en daarmee het getal van 319, geldt vanaf 1 januari 2018. Inmiddels zijn er 121 woningen gebouwd of nog in aanbouw. Resteren nog 198 woningen. Uitbreiding van bestemmingsplannen is wat ons betreft nog niet noodzakelijk. We verwachten op basis van inbreiding en herstructurering deze aantallen te kunnen halen.

Voor het Holsterveld maken we inzichtelijk onder welke voorwaarden en condities de exploitatie weer opengesteld kan worden zodat woningbouw weer mogelijk wordt. Er zijn echter een paar stappen te nemen:

1. Een woningbouwprogramma dat recht doet aan ons woningbehoefteonderzoek / Structuurvisie
2. Een nieuw stedenbouwkundig plan (waar plaats je welke woningen).
3. Vervolgens zal de gemeenteraad hierover nog een besluit moeten nemen.

In reactie op de VVD melden we dat in samenspraak met een raads werkgroep gewerkt wordt aan een nieuwe afvalnota. Vooruitlopend op een nieuwe nota wordt een visie opgesteld. Wat is de ambitie van Roerdalen op het gebied van afvalscheiding. Deze visie staat geagendeerd voor de raadsvergadering van december. De uitwerking hiervan gebeurt in 2020. Hier willen we waar mogelijk ook onze inwoners bij betrekken. Dit heeft dus pas in 2021 mogelijk effect op het afvaltarief. In het tarief voor 2020, die de raad in december vaststelt, worden allen nu bekende wijzigingen in kosten (o.a. kosten afvalverwerking) verwerkt.

De VVD vraagt naar de oorzaak van de lagere baten bij Programma 5 (begroot 2020 t.o.v. begroot 2019 is ± 6 ton lager). Dat heeft voornamelijk te maken met lagere geraamde verkoopopbrengsten bouwgrondexploitaties. Dit bedrag wordt in 2021 verder verlaagd met € 375.000, - vanwege verdere daling verkoopopbrengsten bouwgrondexploitaties.

Programma 6 Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen

Ons Roerdalen vraagt aandacht voor het onderhoud van het fietspad richting recreatiepark Posterholt alsmede de renovatie van wegen in ‘t Reutje. De PvdA vraagt aandacht voor de Vlodropweg/Rector van den Boornlaan. Jaarlijks inventariseren we de onderhoudstoestand van onze wegen en fietspaden. Op basis hiervan wordt, mede gelet op het financieel kader, een prioriteitenlijst gemaakt. We kunnen niet alles in één keer aanpakken en moeten hierin dus keuzes maken. Het is aan de raad om hierin desgewenst andere keuzes en prioriteiten aan te brengen. Met de voorbereidingen voor de reconstructie omgeving van ‘t Reutje wordt volgens planning in 2021 “van onder op” gestart. Realisatie start dan in 2022.

Reconstructies worden uitgevoerd op basis van een jaarlijks beschikbaar budget. Voor de omgeving Vlodropweg is géén geld vrijgemaakt zoals de PvdA suggereert. Uitvoering van het project valt binnen het budget dat er in het betreffende jaar voor staat.

Democraten Roerdalen stelt voor het regenwater af te koppelen. Bij nieuwbouw wordt het regenwater standaard afgekoppeld. Voor bestaande woningen bestaat er een stimuleringsfonds om mensen te bewegen regenwater zelf af te koppelen.

Programma 8 Algemene middelen

De VVD vraagt waarom bij treasury de opbrengsten verantwoord zijn aan de lastenkant. Het betreffende bedrag is het saldo van de kostenplaats kapitaallasten. De kapitaallasten bestaan uit rente- en afschrijvingskosten. Omdat de omslagrente negatief is ontstaat er op de saldokostenplaats een positief saldo. Dit wordt aan de lastenkant van de begroting gepresenteerd omdat de kapitaallasten daar thuishoren.

De uitgangspunten van deze begroting zijn incidenteel investeren om structureel kosten te besparen. Wij zijn van mening een solide begroting gepresenteerd te hebben met de nodige uitdagingen die moeten leiden tot verdere optimalisering van de dienstverlening en die betaalbaar blijft voor onze inwoners. Een sluitende begroting is de basis van waaruit we werken. Ook dit jaar zijn we erin geslaagd de lasten laag te houden.